

makale

Dr. Veysel DİNLER*

ANAYASAL SUÇ NE(DEĞİL)DİR?

Son zamanlarda kimi tartışma programlarında, basın açıklamalarında, özellikle siyasetçilerin beyanatında “anayasal suç” tabirinin sıklıkla kullanıldığını görüyoruz. Sadece siyasetçilerin değil, gazeteciler, araştırmacılar, sporcular, işadamları ve hatta hukukçuların da çoğunlukla “anayasal suç”

demeyi tercih ettiğini görmek mümkün. Bu ilk başta kulağı çok tırmalamayan bir durum olmakla birlikte, aslında gerek anayasa hukuku ve gerekse ceza hukuku bakımından oldukça problemlili olan “anayasal suç”un ne olduğunun veya ne olmadığını anlaşılması gerekir.

Kamuoyunda anayasal suç, bir anayasa hükmünün açık bir biçimde ihlal edilmesi ya da anayasanın emredici kurallarına uyulmaması anlamında kullanılmaktadır. Anlaşılan o ki; “anayasaya aykırılık”, “anayasayı ihlâl” tabirlerini kullanmak, yeterince tatmin edici bulunmamaktadır.¹ Anayasada düzenlenen bir kurala bir biçimde aykırılık veya ihmal durumunda bireyler bir diğerini “anayasal suç” işlemekle itham etmektedir. Bu “anayasal suç” enflasyonu son zamanlarda o kadar artmış durumdaki, neredeyse TBMM faaliyetlerinin çoğunda, bakanlık, başbakanlık yahut cumhurbaşkanlığı düzeyinde yapılan eylem ve işlemlerin birçoğunda “anayasal suç” ithamı kolaylıkla yapılmaktadır. Peki, anayasal suç nedir? Daha doğrusu, anayasa hükümlerinin ihlali suç mudur? TCK’nda bu durum nasıl ele alınmıştır?

“Anayasal suç”un ne olabileceği konusunda a priori şu fikirler ortaya atılabilir: 1- Anayasada suç olarak düzenlenen bazı fiiller vardır ve “anayasal suç”tan kasıt, doğrudan anayasada düzenlenen suç fiilleridir. 2- Ceza kanununda “anayasal suç” adıyla düzenlenmiş ve anayasal hükümleri ihlal etmeyi cezalandıran bir suç vardır. 3- Ceza kanununda genel bir ifadeyle anayasaya aykırı hareketler suç sayılmaktadır. Biz burada “anayasal suç” ile ilgili soruları birkaç başlık altında inceleyeceğiz.

Bu çalışmayı gözden geçirerek önerilerini paylaşan Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof.Dr. Kemal Gözler’e teşekkürü borç bilirim.

** Hitit Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü öğretim üyesi.*

1-Bu cümle Kemal Gözler’in önerisidir. (Manuskript redaksiyon önerisi, 15 Şubat 2015)

1-Anayasada Düzenlenen Suç ve Cezalar

“Anayasal suç” lafzına bakıldığında ilk akla gelen şey “bir devletin anayasasında suç olarak düzenlenmiş ve hatta cezası bizzat anayasa tarafından belirlenmiş fiil” akla gelmektedir. Anayasal suça bu açıdan baktığımızda, anayasa hukuku açısından çok ciddi bir anlam ifade etmemektedir. Zira dünya anayasalarına bakıldığında birkaç istisna dışında, anayasaların doğrudan bir suç fiiline ve cezasına yer verdiği görülmemektedir. Toplumun dinamik yapısı göz önüne alındığında, anayasa koyucunun bir fiili anayasada suç olarak düzenlemesi ve buna ceza yaptırımını öngörmesi, ceza yasasını düzenleyecek yasa koyucuyu ciddi şekilde ipotek altına alacaktır. Bu sebeple, anayasalar suç ve cezalara ilişkin bazı temel ilkelere yer vermektedir. Özellikle ceza hukukunun güvence fonksiyonunu oluşturan temel ilkeler, demokratik olsun ya da olmasın birçok devletin anayasasında yer almaktadır. Buna karşın bizatihi suç fiillerinin ve bunların cezalarının düzenlenmesi son derece istisnai bir durumdur. Nitekim anayasalar ceza kanunu değildir.²

Kimi devletlerin anayasalarında bazı fiillerin suç kabul edileceği açıkça düzenlenmiştir. Bazı anayasalar “bahse konu fiil”in suç olduğunu ve cezalandırılacağını belirtirken; bazı anayasalarda sayılan bazı suç fiillerine zaman aşımı uygulanamayacağı düzenlenmiştir. Böylelikle yasa koyucunun anayasanın getirdiği bir zorunluluk olarak bazı fiilleri suç olarak düzenlemesi gerekmektedir. Hükümet darbesine teşebbüs etmek, anayasal düzeni değiştirmek veya teşebbüs etmek, savaş çıkarma tehlikesi, soykırım, soykırımı inkâr, işkence, insanlığa karşı suçlar, kölelik ve zorla çalıştırma, uyuşturucu ticareti, çocuk istismarı ve çocuk pornografisi gibi kimi fiillerin cezalandırılması ve bunlara zamanaşımı hükümleri uygulanmayacağı devletlerin anayasalarında özel olarak düzenlenmiştir.³

Bu yönden bakıldığında “anayasal suç” Türk Anayasası (1982) bakımından hiçbir anlam ifade etmemektedir. Zira anayasanın hiçbir maddesinde bir fiilin cezalandırılmasından söz edilmemektedir. 1961 Anayasasının 11. ve 19. maddelerinde sayılan hususlara aykırı davranışların cezalandırılacağı ve bunun kanunda düzenleneceği yer almaktaydı. Ancak 1982 Anayasasında bu tür bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Öte yandan dünya anayasalarında özellikle devlet başkanının suçlandırılmasıyla ilgili yaygın birkaç husustan söz edilebilir. Burada “anayasal suç” tabiri ile kastedilen şeye en yakın olarak “anayasayı ihlal” ve “vatana ihanet”ten söz edilebilir.

2-Kemal Gözler'e göre, anayasada suç fiilinin tanımlanması ve ceza bağlanması “anayasacılık” fikriyle de bağdaşmaz. Anayasalar suç ihdas etmek, bireylerin hak ve hürriyetlerini sınırlandırmak için değil, devlet karşısında bireylerin hak ve hürriyetlerini korumak için yapılır. Anayasanın suç yaratması tuhaf bir şey olur; ama kanunla konulmuş bir suçu anayasa suç olmaktan çıkarabilir veya bu fiilin suç hâline getirilmesini yasaklayabilir.(Manuskript redaksiyon önerisi, 15 Şubat 2015)

3-Ayrıntı için bkz. Veysel Dinler, “Anayasalarda Cezalandırmaya İlişkin İlkeler: Türkiye'de Anayasa Çalışmalarına Işık Tutmak Üzere Karşılaştırmalı Bir Çalışma”, Anayasa Hukuku Araştırmalarında Genç Yaklaşımlar, (ed.) Bertil Emrah Oder, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2013, s. 325-327.

a. Devlet Başkanının Anayasayı İhlali

Bazı devletlerin anayasalarında devlet başkanının anayasayı kasten ihlal etmesi durumunda “anayasayı ihlal” ya da “anayasaya karşı suç”tan sorumlu tutulmaları söz konusu olmaktadır.⁴ Bu durum, tam da kamuoyunda yaygın olarak kullanılagelen “anayasal suç”a karşılık gelmekle birlikte, 1982 Anayasasında böyle bir düzenlemeden söz etmek mümkün değildir. Cumhurbaşkanı anayasayı ihlali durumunda, nasıl bir yaptırımla karşılaşacağı açıkça belirtilmiş değildir. Bu durumu hukuki işlemin akıbeti ve cumhurbaşkanının akıbeti olarak ikiye ayırmak mümkündür. Cumhurbaşkanı anayasaya aykırı işlemleri konusuna ileride yer verilecektir. Anayasayı ihlalin cezai yaptırımı, cumhurbaşkanı açısından sadece vatana ihanet suçlamasıyla olabilir.

b. Vatana İhanet

Vatana ihanet ve özellikle sorumsuz devlet başkanlarının vatana ihanet (treason) sebebiyle cezalandırılmaları hemen hemen dünya anayasalarının çoğunda vardır. 1982 Anayasasının 105/3. Maddesinde vatana ihanet suçu “Cumhurbaşkanı, vatana ihanetten dolayı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının en az üçte birinin teklifi üzerine, üye tamsayısının en az dörtte üçünün vereceği kararla suçlandırılır” şeklinde düzenlenmiştir. Buna karşın, ne 765 sayılı ne de 5237 sayılı Türk Ceza Kanunlarında cumhurbaşkanının veya sıradan insanların işleyebileceği “vatana ihanet” adıyla bir suça yer verilmemiştir. Bu durum “vatana ihanet”i, kanunilik ilkesi bakımından da sorunlu bir hale getirmektedir.⁵

Vatana ihanet, “anayasal suç”a tam olarak karşılık gelmemekle birlikte, daha geniş bir tartışmaya değerdir. Öncelikle vatana ihanetin, anayasada özellikle yer verilen tek suç tipi olarak “anayasal suç” ifadesinin vücut bulabileceği bir fiil olabileceği ileri sürülebilir. Ancak kamuoyunda kullanılan anlamıyla “anayasal suç” anayasal hükümleri ihlal etmektir. Peki, bu “vatana ihanet” fiiline karşılık gelir mi? Kanımızca, anayasanın ihlali vatana ihanet boyutunda ise karşılık gelebilir. Ancak bunun somut bir derecesi yoktur. Hangi durum vatana ihanet düzeyinde bir ihlaldir, hangisi daha alt düzeyde basit bir ihlaldir, bununla ilgili hiçbir somut ilke yoktur. Burada tek ölçüt TBMM üye tamsayısının $\frac{3}{4}$ ’ünün vatana ihanet fiilinin oluştuğu yönünde oy kullanmasıdır. Cumhuriyet tarihi boyunca böyle bir mekanizma işletilmediğinden (1960 askeri darbesiyle Celal Bayar’ın cumhurbaşkanlığı görevine son verilmesi dışında) bunun nasıl gerçekleşeceğini ve hangi eylem derecesinin vatana ihanet kabul edileceğini yönünde bir ölçüt geliştirilmemiştir. Anayasada cumhurbaşkanının vatana ihanet ile suçlandırılabilmesinin düzenlenmesi ve buna yönelik başkaca somut bir düzenlemenin bulunmaması, suçların ve cezaların kanuniliği ilkesine (belirlilik unsuru) aykırıdır. Yasama organının $\frac{3}{4}$ gibi nitelikli bir çoğunlukla bu suçlamayı yapması, kanunilik ilkesinin işlenmesi için yeterli değildir. Öyle olsa bile, önceden işlenmiş bir fiilin “vatana ihanet suçu” oluşturup oluşturmadığının sonradan yasama organınca kararlaştırılması, suçların ve cezaların geriye yürümezliği unsuruna da aykırılık taşımaktadır.

4-Kemal Gözler, *Anayasa Hukukunun Genel Teorisi*, C. II, Ekin Yayınları, Bursa, 2011, s. 90-91. Örnek olarak 1949 Federal Alman Anayasası (m. 61), 1929 Avusturya Anayasası (m. 68, 142/2-a), 1947 İtalyan Anayasası (m. 90), 1975 Yunanistan Anayasası (m. 49). Bkz. *ibid*, s. 91.

5-Konu için bkz. Gözler, *Anayasa Hukukunun Genel Teorisi*, C. II, s. 100-105.

makale

Sonuç olarak, anayasanın ihlali anlamında kamuoyunda sıklıkla kullanıla gelen “anayasal suç” vatana ihanet suçlamasıyla birebir örtüşmemektedir. Kaldı ki, vatana ihanet suçlaması sadece anayasanın değil, hukukun temel ilkelerinin ve mevzuatın ağır bir şekilde ihlal edilmesiyle de mümkün olabilir. Bu durumda zaten vatana ihanet suçlaması bir “anayasal suç” olmayacaktır.

2-Türk Ceza Kanunu ve Anayasal Suç

Türk Ceza Kanununda “anayasal suç” kenar başlığıyla düzenlenmiş bir suç yoktur. 5237 sayılı kanunda anayasa kelimesi 5 defa geçmektedir. Devletin egemenlik alametlerini aşığılama suçunu düzenleyen 300. maddede Türk bayrağının ne olduğu anlatılmak için “anayasada tarif edilen” tabiri kullanılmıştır. Benzer bir şekilde Temel millî yararlar karşı faaliyetde bulunmak için yarar sağlama suçunu düzenleyen 305. maddenin son fıkrasında temel milli yarar tanımlanırken “Cumhuriyetin Anayasada belirtilen temel nitelikleri” de belirtilerek, anayasadan söz edilmiştir.

TCK’de anayasa ile ilgili asıl önemli durum, 2. Kitabın, 4. Kısımının 5. Bölümünün başlığı ve bu bölümdeki ilk maddedir. 5. Bölüm, Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar başlığını taşımaktadır.⁶ Yasama organına karşı suç (m. 311), Hükûmete karşı suç (m. 312), Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetine karşı silâhlı isyan (m. 313), Silâhlı örgüt (m.314), Silâh sağlama (m. 315) ve Suç için anlaşma (m. 316) şeklinde sıralanmaktadır. Bu bölüm suçları kısaca, anayasal düzeni ortadan kaldırma ve devlet organlarını ortadan kaldırarak, zorla yönetime geçmeye (darbe – coup d’etat) teşebbüs suçlarıdır. TCK’nin 4. Kısımının Dördüncü ve Beşinci bölümündeki suçlar için ortak hüküm niteliğindeki 314, 315 ve 316. maddeler bir kenara bırakılırsa, bu suçların tümü teşebbüs suçları olup, teşebbüs aşamasında suçlar tamamlanmış gibi cezalandırılmaktadır. Biraz sonra daha ayrıntılı ele alacağımız Anayasayı ihlal suçu bir kenara bırakılırsa, bu bölümde de “Anayasal suç” adıyla bir suç bulunmamaktadır. Var olan suç tipleri de kamuoyunda sıkça kullanılan “anayasal suç” fiiliyle örtüşmemektedir.

3-Anayasayı İhlal (TCK m. 309): Yanlış İsimlendirme

Anayasayı ihlal etmenin “anayasayı ihlal suçu” oluşturduğunu düşünmek son derece doğaldır. Oysa TCK’de düzenlenen anayasayı ihlal suçu, anayasadaki bir hükmü ihlal etmeyi değil, anayasal düzeni cebir ve şiddet kullanarak değiştirmeyi teşebbüsü cezalandırmaktadır.

5237 sayılı TCK m. 309:

“Cebir ve şiddet kullanarak, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının öngördüğü düzeni ortadan kaldırmaya veya bu düzen yerine başka bir düzen getirmeye veya bu düzenin fiilen uygulanmasını önlemeye teşebbüs edenler ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılırlar.”

765 sayılı mülga TCK’deki muadili m. 146:

“Türkiye Cumhuriyeti Teşkilatı Esasiye Kanununun tamamını veya bir kısmını tağyir ve tebdil veya ilgaya ve bu kanun ile teşekkül etmiş olan Büyük Millet

6-Kemal Gözler’e göre, buradaki anayasal teriminden kasıt “anayasa” (örneğin 1982 Anayasası) değil; devletin temel kuruluşudur. Bu kuruluş anayasayla değil kanunla belirlenmiş olsa bile anayasal kabul edilmelidir. (Manuskript redaksiyon önerisi, 15 Şubat 2015)

meclisini iskata veya vazifesini yapmaktan men'e cebren teşebbüs edenler, ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasına mahkum olur.”

Esas itibariyle bu maddeye tam karşılık gelmesi bakımından kenar başlığın “Cebir ve şiddet yoluyla Anayasal düzeni değiştirmeye teşebbüs” olması daha yerinde olurdu. Zira “anayasayı ihlal” tabiri doğal olarak, anayasanın emredici hükümlerine aykırı faaliyette bulunma olarak anlaşılmaktadır. Sonuçta TCK’de düzenlenen “anayasayı ihlal suçu”, anayasa hükümlerinin çiğnenmesi veya uygulanmamasıyla oluştuğu ileri sürülen “anayasal suç”u oluşturmamaktadır.

4-Anayasayı İhlal ve Hukuki Sonuçları

Anayasayı devlet organları ihlal edebilir. Hatta Anayasanın 11. maddesi uyarınca bireylerin de anayasayı ihlal etmesi söz konusudur. Anayasa hükümlerine aykırı hareket etmek yahut anayasal hükümleri uygulamamak, çoğunlukla suç oluşturmadığı gibi, bireyler ve devlet organları açısından farklı sonuçlar ortaya çıkabilir.

Bireyler tarafından anayasanın ihlali “suç” derecesinde ise, TCK’de sayılan fiiller ile cezalandırılabilirler. Örneğin, Anayasanın 20. maddesiyle korunan özel hayat, bireyler tarafından ihlal edilirse, TCK’nun 134. ve devamındaki maddelerde düzenlenen “özel hayatın gizliliğini ihlal” suçunu oluşturur. Benzer şekilde, anayasanın 21. Maddesiyle korunan konut dokunulmazlığını ihlal etmek TCK’nin 116. maddesinde suç olarak düzenlenmiştir. Bu örnekler fazlasıyla çoğaltılabilir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken husus şudur: Özel hayatın gizliliği anayasada korunmakla birlikte, buna aykırı fiiller anayasal suç değil, “özel hayatın gizliliğini ihlal” suçudur. Suç oluşturmayan düzeyde, anayasaya aykırı davranışların ise hukuken bir sonucu yoktur. Bu tür eylemler en fazla etik dışı kabul edilebilir. Örneğin eşitlik ilkesine aykırı davranış, TCK’nun 122. maddesindeki ayrımcılık suçunu oluşturuyorsa, bu maddeye göre cezalandırılabilir. Ancak bu madde kapsamında değerlendirilemeyecek, eşitliğe aykırı eylemler için bir yaptırım söz konusu olamaz. Bu ancak bir etik problem olarak değerlendirilebilir.

Devlet organlarının anayasayı ihlali durumunda ise, farklı bazı yaptırımlarla karşılaşmak mümkün olabilir. Yasama, yürütme (ve idare) ile yargı organları ayrı ayrı anayasaya aykırı eylemlerde bulunabilir. Bu organların fonksiyon gasbı yapmak suretiyle yaptığı işlem ve eylemler yok hükmündedir. Hiçbir organ ve makam anayasa ve kanunlardan almadığı yetkiyi kullanamaz. Bu ilkeye aykırı olarak, başka bir organ yahut makamın yetkisinde olan bir işlem yaparsa, bu işlem sanki hiç olmamış gibi kabul edilir, yoklukla malul olur.⁷

Yasama organının anayasayı ihlali, anayasaya aykırı kanun çıkarmak veya TBMM içtüzüğüne aykırı bir yolla ve/veya anayasaya aykırı parlamento kararı almak suretiyle olabilir. Anayasaya aykırı kanunlar ve KHKler iptal davası/itiraz yolu suretiyle Anayasa Mahkemesinin iptaline konudur. Parlamento kararlarının bazıları da anayasa yargısı incelemesindedir. Anayasanın hükümlerinin başka şekillerde parlamenterler tarafından ihlali TBMM içtüzüğü yaptırımlarına tabidir.⁸ Başka bir söylemle, TBMM üyeleri anayasaya aykırı davranışlar bile, bu eylemler “anayasal suç” olarak nitelendirilemez.

makale

TBMM üyelerinin yasama sorumsuzluğu nedeniyle zaten ileri sürdükleri görüşler, kullandıkları ifadeler, yaptıkları oylama vb eylemler hiçbir şekilde suç kabul edilemez, ceza soruşturmasına konu olamaz. Öte yandan burada TBMM faaliyetlerinin usul ve esas açısından Anayasa ve TBMM içtüzüğü hükümlerinin uygulanması bakımından sorumluluk taşıyanları ayırt etmek gerekir. Gerek TBMM'nin idari işleyişi, gerekse yasama faaliyetlerinde görüş sunmak olarak kabul edilemeyecek kimi işlemlerin Anayasa ve TBMM içtüzüğüne aykırılığı çoğunlukla görev suçu kabul edilerek ceza sorumluluğu gerektirir. TBMM Başkanının görev suçundan dolayı Yüce Divan'da yargılanmasını düzenleyen 2010 Anayasa değişikliği dikkate alındığında TBMM Başkanı, başkanvekilleri ve idare amirlerinin görev suçu işleyebileceği kabul edilmelidir. Ancak bu durumda işlenen suç, görevi kötüye kullanma/ihmal kapsamında değerlendirilebilir ki, işledikleri “anayasal suç” olarak nitelendirilemez.

Yürütme organının anayasayı ihlali, fonksiyon gasbı yapmak suretiyle ise yok hükmündedir. Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemler bakımından anayasayı ihlal herhangi bir ceza soruşturmasına konu olamaz. Öte yandan bu tür işlemlerin “yok hükmünde” olması gerekir. Ancak Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemlerin yok hükmünde olduğuna hükmedecek idari ve/veya yargısal bir mekanizma yoktur.⁹ Bununla birlikte, karşı imza kuralıyla yaptığı işlemler yargısal denetime tabidir. Bakanlar Kurulu, başbakan ve bakanların birlikte veya tek başına yaptığı işlemler anayasa uygunluk bakımından daima idari yargıya tabidir. Bu sebeple, anayasaya aykırı idari işlemler bazı yaptırımlara uğramakla birlikte, hiçbir kişi ve makam açısından “anayasal suç” oluşturmaz. Suç oluşturmayan ihlaller “gensoru” konusu yapılarak Bakanlar Kurulunun veya ilgili bakanının bakanlıktan düşürülmesiyle sonuçlanabilir. Suç olan anayasayı ihlal fiilleri ise, meclis soruşturması yoluyla başbakan veya ilgili bakanın Yüce Divana gönderilmesiyle sonuçlanır. Burada cezalandırılacak olan fiillerse, TCK'de yazılı (zimmet, rüşvet, irtikâp, ihaleye fesat karıştırma gibi) görev suçları olabilir. Son kertede, başbakan ve bakanların işleyebilecekleri anayasayı ihlal fiilleri, görevi kötüye kullanmak veya görevi ihmal suçu olarak değerlendirilebilir. Sonuç olarak, yürütme organının anayasal bir suç işlemesi söz konusu olamaz.

Yargı organının anayasayı ihlali durumunda, anayasaya aykırı yargısal kararların yokluk, bozma, yargılanmanın yenilenmesi gibi sonuçları söz konusu olabilir. Ayrıca bireysel başvuru sonucu Anayasa Mahkemesi bir yargı kararının hak ihlali yaptığını tespit ederse bu tazminat ile sonuçlanabilir. Öte yandan, herhangi bir yargı organının görevi kötüye kullanması söz konusu olabilirken, anayasal bir suç işlemesi söz konusu olamaz.

7-Ayrıca bkz. Kemal Gözler, *Hukuka Giriş*, Ekin Yayınevi, Bursa, 2014, 11. baskı, s. 380-381; Aydın Aybay, Rona Aybay ve Ali Pehlivan, *Hukuka Giriş*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2013, 9. baskı, s. 61.

8-Ayrıntı için bkz. Fahri Bakırcı, *TBMM'nin Çalışma Yöntemi*, İmge Kitabevi, Ankara, 2000, s. 241-243.

9-Ayrıntı için bkz. Ergun Özbudun, *Türk Anayasa Hukuku*, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2014, 15. baskı, s. 340-341.

makale

Sonuçta, devlet organlarının “anayasayı ihlal etmeleri” “anayasal suç” oluşturmaz. Başka yaptırımlarla sonuçlanır. Devlet organları adına yetki kullananların bu görevlerinden dolayı kamu zararı ve bireylerin zarar görmesi halinde “görevi kötüye kullanma suçu” gerçekleşmiş olur. Kamunun veya bireylerin zarara uğramasında kamu görevlisinin görevi kötüye kullanması söz konusu olabilir ki; buna “anayasal suç” değil “görevi kötüye kullanma” suçu denir.

Sonuç

Sonuç olarak “Anayasal Suç” yoktur. Böyle bir terimin/tabirin kullanılması da yersizdir. TCK’de çok yanlış bir şekilde isimlendirilen “anayasayı ihlal suçu”nun adı “Cebir ve şiddet kullanarak Anayasal düzeni değiştirmeye teşebbüs” olarak yeniden düzenlenmelidir. TCK’de devlet organlarına verilen yetkileri kullananların anayasa hükümlerini ihlal etmesi yeniden “anayasayı ihlal suçu” olarak düzenlenebilir. Ancak anayasayı ihlal etmek suretiyle kamunun veya bireylerin zararına yol açmak TCK’nin 257. maddesinde düzenlenen “görevi kötüye kullanma” suçudur. Bu suç varken, müstakil olarak “anayasayı ihlal etme” suçunun düzenlenmesi, hem suç tipinin düzenlenmesi hem de yasama dokunulmazlığına sahip yasama ve yürütme mensuplarının soruşturulmasında bazı güçlükler doğuracaktır. Öte yandan, kamunun veya bireylerin zararına olarak devlet tasarrufları kullanıldığı halde, bu zararın hazine tarafından ödenmesi yerine “görevi kötüye kullanmak” suretiyle zarara yol açan kamu görevlisine rücu edilmesi mekanizması daha etkin bir şekilde işletilebilir.